

TÜSİAD
YÖNETİM KURULU BAŞKANI
ÜMİT BOYNER'İN
“G-20 ÖZEL SEKTÖR TOPLANTISI:
EMTİA FİYATLARINDAKİ DALGALANMALAR”
KONFERANSI
AÇILIŞ KONUŞMASI

12 Eylül 2011

Conrad Otel, İstanbul

TÜSİAD AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU (BUSINESSEUROPE) ÜYESİDİR

İstanbul: Meşrutiyet Cad. No: 46 Tepebaşı 34420 İstanbul -Türkiye
Ankara: İnan Cad. No:39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara- Türkiye
Brüksel: 13. Avenue des Gaulois, 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C.: 1250 24th Street, N.W., Suite Nr. 300, Washington D.C.20037-USA
Berlin: Märkisches Ufer, 28 Berlin 10179 Germany
Paris: 33, Rue de Galilée 75116 Paris France

Tel: +90 (212) 249 19 29
Tel: +90 (312) 468 10 11
Tel: +32 (2) 736 40 47
Tel: +1(202) 776 77 70
Tel: +49 (30) 288 786 300
Tel: +33 (1) 44 43 55 35
www.tusiad.org

Faks: +90 212 249 13 50
Faks: +90 (312) 428 86 76
Faks: +32 (2) 736 3993
Faks: +1 (202) 776 77 71
Faks: +49(30) 288 786 399
Faks: +33 (1) 44 43 55 46

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad.org
e-mail: berlinoffice@tusiad.org
e-mail: parisoffice@tusiad.org

Sayın Başkan, Değerli Konuklar,

Emtia Fiyatlarındaki Dalgalanmalar başlıklı konferansımızın tüm katılımcılarını TÜSİAD adına saygıyla selamlıyorum. Kasım ayı başında Cannes’da düzenlenecek olan G-20 devlet ve hükümet başkanları zirvesinin hemen öncesinde B-20 İş Zirvesi gerçekleştirilecektir. İş Zirvesi’nin sonuç ve önerileri de G-20 Zirvesi’nde liderlere aktarılacaktır. Bu bağlamda, bu konferansın, sonuçlarının B-20 Zirvesi hazırlık çalışmalarına da katkı sağlayacağını düşünüyoruz.

Avrupa iş dünyasının gönüllü temsil örgütü olan BUSINESSEUROPE’un bir üyesi olan TÜSİAD, B-20 oluşumunda Türk iş dünyası temsilcisi olarak yer almaktadır. Bu yılki zirve Fransa ev sahipliğinde gerçekleştirildiği için B-20 sorumluluğunu da Fransız muhatap örgütümüz MEDEF üstlenmiştir. MEDEF yaklaşık 9 aydır son derecede disiplinli, iş dünyasının etkili katılımının sağlandığı ve 11 çalışma grubu çerçevesinde, ki bugünkü konumuz bu çalışma gruplarından birini oluşturuyor, dünyanın iş çevrelerini bir araya getiren çok önemli bir sorumluluğu başarıyla sürdürmektedir. Bu vesile ile MEDEF’i bu başarısından dolayı tebrik etmek istiyorum.

Emtia fiyatları konusuna girmeden önce, küresel ekonomide ortaya çıkan yeni dinamikler ve bunların yönetimi hususunu kısaca ele almak istiyorum. Çünkü bizleri G-20 - B-20 gibi farklı bir küresel meşruiyet aramamıza iten asıl gelişme bu alanda oluşuyor.

Dünya, 1980’lerde başlayan ve Soğuk Savaş’ın bitimiyle daha da yakından algıladığımız gibi kapsamlı bir dönüşüm sürecine girdi. Yaşanan son mali kriz ekonomik yönden çok merkezli bir sisteme geçiş sürecini daha da hızlandırdı. Bugün küresel ekonominin herhangi bir odak noktasından bahsetmek, 10 yıl öncesi kadar kolay değil. Daha önceleri transatlantik merkezli bir ekonomik sistemin parametreleriyle düşünürken, bugün bu algımızı başta Pasifik olmak üzere dünyanın yeni yükselen odaklarına da uyarlamamız gerekiyor.

G-20, daha önceleri ulusal ya da bölgesel düzenlemelere tabi olan küresel ekonominin yönetiminin temsil meşruiyeti ve çok taraflı kurumsallaşması açısından doğru bir adımdır. G-20 yapısı gerek nüfus gerekse iktisadi üretim açısından dünyanın dörtte üçünden fazla bir temsil gücüne sahiptir. Adım yerinde bir adımdır ancak G-20’nin ileri kurumsallaşması, mevcut uluslararası kurumlar ve ülke ekonomileri ile olan ilişkisi ve G-20’nin toplum kesimleri ile etkileşimi konularının süratle geliştirilmesi gereklidir. Bu yönde gerek hükümet ve gerekse Türk iş dünyası olarak önemli katkılar sağladık ve sağlamaya devam edeceğiz.

Sayın Konuklar,

Yakın dönemde emtia ve hammadde fiyatlarında hem yüksek artışlar hem de yüksek dalgalanmalar meydana gelmekte. Gıda ve tarımsal hammaddeler dahil olmak üzere, geniş bir ölçekteki emtia fiyatları bu artışlar ve dalgalanmalardan etkilenmekte, bu gelişmelerin ekonomi, toplum ve hatta siyaset alanlarında önemli etkileri ortaya çıkmakta.

Kısa dönemde, oluşan yüksek fiyat seviyeleri ve fiyat dalgalanmaları ekonomik kesimlerin hemen hemen hepsini olumsuz etkilemektedir. Ancak, etki dinamiklerini incelediğimizde, ilk tur doğrudan etkiler açısından, fiyat seviyeleri tüketim kararları üzerinde daha ağırlıklı olarak

olumsuz etki yaratırken, yatırım kararları üzerindeki olumsuz etkiler temel olarak seviyeden değil, fiyat dalgalanmalarından kaynaklanmaktadır. Enerji ve gıda başta olmak üzere artan emtia fiyatları tüketici güvenini vurmakta, tüketicilerin sağlıklı borçlanma ve tüketim kalıplarını genişletme eğilimleri yerini umutsuz şekilde temel ihtiyaçları idame ettirme eğilimine bırakmaktadır. Yatırımcılar ise, artan dalgalanmalar neticesinde, derinleşen belirsizlik ortamında karar vermekte ve yatırım yapmakta zorlanmaktadır. Aşırı artan belirsizlik nedeniyle, yatırımlar ya ertelenmekte ya da tamamen iptal edilmektedir. Ayrıca, maliyetlerin fiyatlara yansıtılmasında sıkıntılar yaşanmakta ve sürdürülemez fiyat politikaları yürütmek zorunda kalan işletmelerin kısa sürede piyasadan çıkmaları kaçınılmaz hale gelmektedir.

Ekonominin bu iki temel kesiminin karar alma süreçlerindeki sorunlar, elbette ülkeler ve dünya düzeyinde ekonomiyi derinden etkilemektedir. Büyümenin baskılanması bu olumsuzluklardan sadece biridir. Biliyoruz ki, emtia fiyatlarında ve fiyat varyanslarındaki artışların, dünya ekonomisini bir stagflasyon sürecine sokma olasılığı düşük de olsa mevcuttur. Ayrıca, emtia fiyatlarındaki bu olumsuzluklar, özellikle hane halkları üzerinden toplumlara sarsmakta, örneğin artan gıda fiyatları on milyonlar mertebesinde ifade edilebilecek kitleleri açlık sınırının altına itmektedir. Elbette, bu tür bir toplumsal etkinin siyasi sonuçları olması da kaçınılmaz olmaktadır.

Etkileri, yukarıda söz ettiğim gibi, yüksek boyutlara sahip olan bu gelişmelerin nedenlerini irdelediğimizde, bugüne kadar çok üzerinde durulmuş ve bugün de tartışacağımız çok geniş yelpazede uzun bir liste ortaya çıkmakta. Kısa dönemli ve uzun dönemli nedenler olarak iki ana sınıfta inceleyebileceğimiz bu nedenlerin detaylarını, bu toplantıda, gelişmelerin reel sektör üzerine etkileri ve risk azaltma stratejileri tartışılırken bu alanlara yeterince girileceğinden, burada fazlaca irdelenmek istemiyorum. Ancak, TÜSİAD Yönetim Kurulu Başkanı ve ülkemiz iş dünyasının bir üyesi olarak dikkat çekmekte fayda gördüğüm bazı konulara müsaadenizle vurguda bulunmak istiyorum.

Öncelikle, şu anda odaklanılması gereken sorunların başında, ekonomi politikaları açısından uluslararası alanda güçlü bir işbirliği ihtiyacının geldiğini söyleyebilirim. Çünkü, en azından kısa dönem için, emtia fiyatlarıyla ilgili yaşadığımız gelişmeler, üzümlerle söylüyorum, özellikle gelişmiş ülkeler düzeyinde kötü makroekonomik yönetişimin ve bir türlü küreselleşmenin mevcut düzeyinin gerektirdiği sofistikaşyona kavuşturulamayan küresel düzenleme ve yönetişim eksiklerinin yansımasıdır. Uluslararası düzeyde, daha nitelikli ve daha güçlü işbirliği, gerekli uluslararası idari kapasitenin tesis edilmesi koşuluyla, bugün yaşadığımız sorunları kısa vadede büyük ölçüde ortadan kaldıracaktır.

Vurgu yapmak istediğim ikinci nokta ise mikroekonomik nedenlere ilişkin. Piyasa ekonomisinin ilkelerinden taviz verilmemesi ve müdahaleci yaklaşımlardan uzak durulması burada büyük önem taşımakta. Hele hele dünya rezervlerini, kaynaklarını devlet eliyle tekelleştirme ve bunu siyasi araç olarak kullanma yönündeki tehlikeli yaklaşımlara engel olunması, bana kalırsa kürenin refahı, huzuru ve barışı için hayati öncelik taşıyor. Küresel yönetişime geçişin kurumları oluşana kadar, geçiş döneminde yüksek eşgüdüm şarttır ve bu geçiş dönemi piyasa kuralları istismar edilmeden gerçekleştirilmelidir, G-20 - B-20

oluşununun da asıl katkısı bu aşamada ortaya çıkmalıdır. Yani G-20 yeni küresel düzene geçişte bir “ara-yüz” görevi görmektedir.

Bu çerçevede, açık ve rekabetçi piyasa ekonomisi kurallarından ödün vermeden, şeffaf ve öngörülebilir politikalarla, sürdürülebilir standartlarda bir iř ve yatırım ortamı yaratmak konusundaki abalarımızdan vazgeçmemeliyiz.